

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

Complectens copiosè Resolutiones Theologicas, etiam modernas, ad
praxim accommodatas

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

Quæstio 19. Disputatio cum Hæreticis, & ejus norma.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40873

566 Pars 3. tract. 6. Resolutiones practica ad &c.
probat locupletissimum exemplum duorum Imperatorum erga ipsum Lutherum hæresiarcham, qui litteris salvi conductus à Maximiliano Imperatore communitus, Augustæ coram Cajetano Cardinale illæsus comparuit, & recessit; quamvis ipse de non disseminanda hæresi datam fidem violaverit: iterumque Wormatiæ, ob præstitum à Carolo Cæsare promissum, quamvis pænæ reus, ab omni noxa immunis permansit.

QUÆSTIO XIX. *Disputatio cum hæreticis,
& ejus norma.*

Quo modo, & quibus licitum est cum hæreticis disputare?

Respondeo cum Tannero *de fide disp. 2. q. 9. dub. 5.* opus esse cautelâ & discretionem ut cum hæreticis licitè & fructuosè disputatio instituat, tam ex parte disputantis, quam audientium, & modi quo disputatur.

Nam quoad personam Disputantis, *Cap. Quicumque. §. Inhibemus, de heret. in 6.* Laicis sub excommunicatione ferendæ, non latæ, sententiæ, prohibetur de fide disputare: quod intelligendum est non materialiter, sed formaliter, & ex professo de fide disputationem instituere, juxta Cajetanum *hic art. 7.* Quin imo Valencia *de fide disp. 1. q. 1. pmo. 4.* legem illam non immeritò existimat per contrariam consuetudinem, præsertim in Germania, aliisque similibus locis, abrogatam esse. Et sanè si vir doctus, etiam laicus ubi magna apparet utilitas, cum hæretico congregiatur, ab omnibus judicatur à legis transgressione immunis.

At si quis rudis & imperitus cum hæretico formaliter

malem disputationem institueret, graviter peccaret, si per hoc causam fidei periculo exponeret, aut occasionem præberet, ne ipse aut alij in fide vacillarent. Quamvis negari non possit ex peculiari Dei instinctu quandoque viros sanctos, potius quam doctos, non tam humanæ sapientiæ verbis, quam virtute spiritus, magno fructu cum hæreticis dimicasse, uti notat S. Athanasius, & S. Hieronymus in vita S. Antonij.

Ex parte verò Audientium, cavendum est ne temerè coram simplicibus & indoctis de articulis fidei argumentis in utramq; partem vibratis disputetur. Quia simplicium fides eo solet esse firmitior, quo minus aliquid ei quod credunt oppositum audierunt, ac facilius plerumque argumenta veritati contraria, quam eorum solutiones percipiant; nisi quis singulari polleat facultate, ea ad eorum captum clarè dissolvendi, quod in multis non contingit. Excipe tamen rudiores illos, qui ab hæreticis ad defectionem sollicitantur, coram his enim quandoque necessarium est de fide disputare, ut argumenta quibus labefactari possint dissolvantur.

In modo disputandi cum hæreticis peccatur, quando modestiæ limites exceduntur, utendo convitijs, & verbis mordacibus, quibus dum adversarij se læsos sentiunt, ut canes rabidi in clamores affurgunt, & contra fidem nostram magis irritantur. Hinc magna opus est moderatione, ut appareat nos non victoriæ, sed veritatis cupiditate in certamen descendere. Qui verò eruditionis laudem, aut plausum populi disputando, aut scribendo sectantur, vix ullum operæ suæ fructum referre solent: *Quia dilexerunt gloriam hominum, magis quam gloriam Dei.* Ioan. 12.

Pertinaces autem hæretici, non numero, sed pondere argumentorum premi debent, illos adstringendo ad brevem syllogismi formam, ne aliàs more suo extra chorum saltent, & ad pererga digrediantur, qui instar callidæ feræ prius disputantem fatigant, quam se retibus includant. In hanc rem syllogismos & dilemmata ad quæ hæretici adigantur in præcipuis fidei controversijs, superius formavimus in *part. 1. cap. 10.* à pagina 107.

QUÆSTIO XX. *Educatio Liberos.*

AN licita sint in conjugijs pacta educandi liberos, partim in hæresi, partim in Catholica religione?

Respondeo, cum Tannero de matrim. *disp. 8. q. 4. dub. 5. n. 91.* tale pactum per se impium & irritum esse. Quia jure divino tenentur parentes filios suos ad veram Religionem, informare, cui obligationi nullo pacto renunciare queunt. Potest tamen casus obvenire, quo matrimonium cum persona hæretica licitum, multumque momenti habiturum videatur ad publicum bonum promovendum, neque tamen à conjugè, v.g. marito, ullo modo obtineri possit, ut tota proles in Catholica tantum religione educetur: tunc licitum erit hac ratione pactum instituere, ut scilicet aliqua pars prolis, marito non impediante ad Catholicam religionem informetur; nihil interim quoad ceteros liberos præjudicando juri Catholicæ matris, quò minus operam suam adhibeat ut Catholica fide imbuantur. Probat hæc resolutio, quia si nullum hujusmodi pactum aut cautio adhibeatur, moraliter certum est omnes liberos ex eo matrimonio